

Také v části věnované spojům chybí některé, jež jsou v textu knihy popisovány a pro laika jsou těžko představitelné. Namátkou jmenujme osedlání krokví nebo rozdíl mezi krytým a nekrytým plátovým spojem.

Knihy je psána poměrně čtivým jazykem a text je většinou dobře srozumitelný. V katalogu autoři chvílemi sklouzávají k suchému stylu bez sloves, užívanému často v popisných kapitolách stavebněhistorických průzkumů. Ve zvýšené míře se pak v delších souvětích objevují špatné pádové koncovky u přídavných jmen, které unikly jazykové redakci.

Výše zmíněné drobné výhrady ale nejsou v žádném případě důvodem, abychom knihu jako celek neocenili a nepochválili. Jedná se o vynikající počín. Celkový koncept výzkumného projektu s výstupy v podobě knihy a výstavy je hodný následování. Měst s tak vysokým počtem středověkých krovů u nás mnoho není. Jak ale ukazuje přesvědčivě tato kniha, i v pozdějších dobách vznikaly pod rukama tesařských mistrů krásné a hodnotné konstrukce, které je třeba poznávat a dokumentovat, chránit a zpřístupňovat. Pánové Panáček, Otáhal a Kyncl učinili na této cestě pořádný krok.

Jan VESELÝ

Kulturní dědictví Severní státní dráhy

Alena BOROVCOVÁ. *Kulturní dědictví Severní státní dráhy*. Ostrava : Národní památkový ústav, 2016, 272 s. ISBN 978-80-85034-91-2.

Publikace Kulturní dědictví Severní státní dráhy navazuje na dříve vydanou knihu – Kulturní dědictví Severní dráhy císaře Ferdinanda. Alena Borovcová chronologicky zaznamenává vznik a vývoj drah, které vytvořily kmenové tratě železniční sítě habsburské monarchie.

V historickém úvodu je popsán vznik železniční sítě a páteřních tratí, je zde zmíněn význam soukromých společností i státu při stavbě železničních tratí a správě provozu. Pozornost je dále věnována jednotlivým tratím Severní dráhy: Olomouc–Praha, Brno–Česká Třebová, Praha–Podmokly.

Autorka se dále věnuje funkčním typům staveb a uspořádání nádraží. Nádraží jsou členěna dle urbanistické struktury v souvislosti s funkčním a prostorovým uspořádáním stanic. Díky tomuto členění je možné se lépe zorientovat v provozu a pochopit význam jednotlivých typů nádraží Severní dráhy. V typologickém rozboru jsou kromě výpravních budov popsány i další, mnohdy opomíjené druhy drážních a inženýrských staveb, jako jsou vodárny, výtopny, remízy, dílny, strážní domky, mosty, viadukty, tunely a další.

Přínosem je bezesporu výběrový katalog, který se zaměřuje na fyzicky dochované objekty Severní dráhy s jasným vymezením jejich památkových hodnot ve vztahu k dané stanici i trati jako celku.

Text publikace je doprovázen četnými historickými fotografiemi, dobovými pohlednicemi, plány a schématy.

Publikace vypovídá o významné roli železnice na našem území i jejím vlivu na kulturní dědictví. Je syntézou podrobného archivního průzkumu a dokládá bohaté znalosti autorky z této oblasti. Může být výborným průvodcem po drážní architektuře, ale i cenným zdrojem informací pro odbornou veřejnost a badatele, kteří se danou problematikou zabývají.

Lenka ZELENÁ

Požární ochrana industriálních památek a historických budov. 36. odborně metodický den NPÚ, 15.–16. 6. 2017, Brno

Ve spolupráci s Mezinárodní radou muzeí (ICOM) a Norským ředitelstvím památkové péče (Riksantikvaren) uspořádal Národní památkový ústav v přednáškové budově Metodického centra moderní architektury při vile Stiassni v Brně konferenci věnovanou požární ochraně industriálních památek a historických budov. Akce, která se konala ve dnech 15.–16. 6. 2017, navázala na projekt Národního památkového ústavu Průmyslové dědictví, podpořeného z finančního mechanismu EHP 2009–2014, jehož partnery byly Metodické centrum průmyslového dědictví při územním odborném pracovišti v Ostravě a Norské ředitelství památkové péče v Oslu.

Konference, jejíž první den moderovala Eva Polátová z GR NPÚ, byla rozdělena do tří bloků. První blok byl věnován požární prevenci, druhý požární ochraně významných staveb a třetí zahrnul výzkumné projekty v této tematické oblasti. Po slavnostním zahájení, které uvedl náměstek pro správu památkových objektů Rudolf Pohl, informoval Pavel Jirásek o finančních mechanismech EHP Norska. První blok, věnovaný požární prevenci, uvedl Petr Svoboda, ředitel Metodického centra moderní architektury, příspěvkem o metodice požární ochrany zpřístupněných památek. O problematice prevence požárního zabezpečení objektů hovořil Vladimír Machander z Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru. S novinkami v řešení požárního zabezpečení historických budov vystoupil zástupce firmy Siemens Michal Roubíček.

Začátek druhého bloku patřil zástupcům norské strany, kteří v úvodu pochválili spolupráci s Metodickým centrem průmyslového dědictví v Ostravě a ocenili oboustranný přínos v rámci ochrany technických památek a na poli poznání průmyslového dědictví. Ve druhém odpoledním bloku, který byl věnován specifickým požadavkům požární ochrany ve významných technických památkách, Einar Karlsen uvedl přístupy norské památkové péče k požární ochraně nejvýznamnějších industriálních památek v Norsku. Se zřetelem na stavební materiál, kterým je v případě venkovských staveb v Norsku především dřevo, seznámil přítomné s postupy a prevencí požární ochrany v muzeích v přírodě Mikael Blihovde. O zabezpečení technických památek, které má od 80. let minulého století ve správě Technické muzeum v Brně, informoval Martin Mrázek. První den byl uzavřen diskusí nad přednesenými příspěvky.

Druhý den konference byl zaměřen na výzkumné projekty v oblasti požární ochrany kulturního dědictví. Výzkumem v oblasti konzervace a záchrany předmětů kulturní povahy s cílem dlouhodobé udržitelnosti se u nás dlouhodobě zabývá Technické muzeum v Brně.